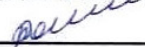

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІОНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

**ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ**

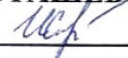
ЗАТВЕРДЖУЮ:

**Гарант освітньої програми
Анастасія Большакова**

_____ 2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

**Проректор з
навчальної роботи
Інна СТАШЕВСЬКА**

_____ 2020 р.

**Силабус
навчальної дисципліни**

«ПСИХОДІАГНОСТИКА»

Освітня програма — Психологія

Спеціальність — 053 Психологія

Галузь знань — 05 Соціальні та поведінкові науки

Ступінь вищої освіти – бакалавр психології

Силабус склала
кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології та педагогіки
Радько Ольга Василівна

Силабус затверджено на засіданні кафедри психології та педагогіки,
протокол № 2 від « 21 » серпня 2020 р.

Голова групи забезпечення
д.психол.н., професор

Анастасія БОЛЬШАКОВА

Завідувач кафедри
психології та педагогіки,
д.психол.н., професор

Анастасія БОЛЬШАКОВА

Силабус затверджено на засіданні ради факультету соціальних комунікацій
протокол № 1 від « 25 » серпня 2020 р.

Голова ради факультету

Алла СОЛЯНИК

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

1	Назва дисципліни	Психодіагностика
2	Викладач	Радько Ольга Василівна
3	Контактні дані викладача (роб.тел., емейл)	radko.olga@meta.ua
4	Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
5	Рік підготовки	2
6	Семестр	3
7	Лекції (год.)	24
8	Практичні (семінарські, лабораторні) заняття (год.)	44
9	Самостійна робота (год.)	97
10	Індивідуальна робота (год.)	—
11	Кількість кредитів	5,5
12	Загальна кількість годин	165
13	Поточний контроль	Виконання практичного завдання; виконання вправи; розв'язання проблемної ситуації; письмове опитування; виконання індивідуального проекту; оцінка результатів неформальної освіти.
14	Підсумковий контроль	Екзамен

2. Анотація навчальної дисципліни

2.1. Місце навчальної дисципліни в програмі навчання

Навчальна дисципліна «Психодіагностика» є необхідною складовою професійної підготовки майбутніх психологів, і знайомить з теорією, принципами та інструментами оцінки і вимірювання індивідуально-психологічних особливостей особистості. Проведення психодіагностичного обстеження є необхідним при психологічному консультуванні, психокорекції, психотерапії та інших видах діяльності в усіх напрямках практичної психології.

2.2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Психодіагностика функціонує і розвивається у нерозривному зв'язку як із багатьма психологічними науками («Загальна психологія», «Вступ до спеціальності», «Експериментальна психологія» та ін.), так і з тими, що сфокусовані на проблемах розвитку та навчанні особистості, її життєвого потенціалу, а також з тими, що стосуються психічного здоров'я та професійного становлення особистості. Зокрема, розгляд психологічних проблем психічного здоров'я особистості неможливий без відповідного знання особливостей функціонування та розвитку психіки, тобто без використання знань щодо розвитку психічних властивостей, станів та особливостей особистості.

Своєю чергою, здобутий здобувачами у ході вивчення навчальної дисципліни «Психодіагностика» фрагмент соціокультурного досвіду у вигляді системи знань, умінь, норм і цінностей стане теоретичним підґрунтям подальшого вивчення на наступних рівнях таких навчальних курсів, як проходження виробничої практики (стажування) і підготовці освітньо-кваліфікаційних робіт (написання міждисциплінарних курсових, дипломної роботи тощо).

2.3. Мета вивчення навчальної дисципліни – є формування системи знань щодо психодіагностики як науки і забезпечення теоретичної підготовки майбутніх спеціалістів; формування практичних вмінь проведення психодіагностичного обстеження і забезпечення практичної підготовки майбутніх спеціалістів; сприяння самопізнанню та особистісному розвитку здобувачів, формуванню психодіагностичного мислення, активізації творчого потенціалу майбутніх психологів.

Досягнення мети передбачає ознайомлення здобувачів із загальною парадигмою, концепціями та сучасними науковими теоретичними основами психодіагностики, ознайомлення здобувачів з різноманітним психодіагностичним інструментарієм.

2.4. Завдання навчальної дисципліни.

1. Формування у здобувачів теоретичних та практичних уявлень про діагностичні методи та підходи до розв'язання психодіагностичних задач.

2. Розуміння основні стратегії та етапи конструювання психодіагностичних методик.

3. Освоєння конкретних методик психодіагностики пізнавальних процесів, особистісних та міжособистісних властивостей дітей шкільного, молодшого шкільного, підліткового і юнацького віку та дорослих.

2.5. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення навчальної дисципліни.

Загальні компетентності:

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

Професійні компетентності:

- Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології
- Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

- Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
- Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел
- Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій
- Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження
- Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації
- Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову)
- Здатність дотримуватися норм професійної етики
- Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку
- Здатність збирати, аналізувати, систематизувати та використовувати у практичній діяльності інформацію щодо психологічних особливостей професійної діяльності у соціокультурній сфері.
- Здатність використовувати засоби культури та мистецтва у просвітницькій, психопрофілактичній діяльності та наданні психологічної допомоги різним верствам населення.

2.6. Результати навчання.

Вивчення даної дисципліни забезпечує досягнення таких програмних результатів навчання:

- Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання
- Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.
- Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги
- Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження
- Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки
- Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги
- Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо,.
- Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога
- Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у Розробляти та реалізовувати програми психологічного супроводу професійної діяльності у соціокультурній сфері

- Розробляти та реалізовувати психопрофілактичні та психокорекційні (індивідуальні та групові) програми засобами культури та мистецтва.

3. Політика навчальної дисципліни

3.1. Політика виставлення оцінок (пропущені заняття, відпрацювання пропусків): кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених здобувачам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу здобувача; пропущені заняття відпрацьовуються; пропуски поточного та тематичного контролю відпрацьовуються. Форму і час відпрацювання здобувач та викладач взаємопогоджують.

3.2. Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем, необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Недопустимі підказки і списування у ході семінарських занять, контрольних роботах, на іспиті.

Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами.

4. Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Вступ до психодіагностики.

1. Загальне уявлення про психодіагностику.
2. Загальні принципи, що визначають морально-етичні норми психодіагностики.
3. Психодіагностичне обстеження: характеристика процесу.
4. Психологічний діагноз як результат психодіагностичного обстеження.

Тема 2. Методи психодіагностики.

1. Психодіагностичні методи: поняття, загальні підходи до створення й використання.
2. Загальна класифікація методів психодіагностики.
3. Спостереження як психодіагностичний метод.
4. Експериментальні методи психодіагностики.
5. Опитувальні психодіагностичні методи: характеристика, види опитувальників.
6. Проективні психодіагностичні методики: характеристика, класифікація.

Тема 3. Тести і тестування у психодіагностиці.

1. Загальне уявлення про психодіагностичні тести.
2. Класифікація психодіагностичних тестів.
3. Загальні правила проведення тестування та вибору методики.
4. Процедура проведення тестування.
5. Складові частини тесту та вимоги до тестів.
6. Психометричні характеристики тестів.

Тема 4. Діагностика пізнавальної сфери.

1. Методи діагностики властивостей уваги.
2. Методи діагностики пам'яті.

3. Методи діагностики логічних форм мислення.
4. Інтелект та його вимірювання. Тести інтелекту.
- 4.1. Тест інтелекту Векслера.
- 4.2. Прогресивні матриці Равена.
- 4.3. Тест структури інтелекту Амтхауера.

Тема 5. Діагностика особистості за допомогою опитувальників.

1. Діагностика емоційної сфери.
2. Діагностика мотиваційної сфери особистості.
3. Діагностика ціннісно-сислової сфери особистості.
4. Типологічні особистісні тести.

Тема 6. Діагностика особистості за допомогою проєктивних методик.

1. Проєктивні особистісні методики.
2. Тематичний апперцептивний тест.
3. Тест тематичної апперцепції Х. Хекхаузена.
4. Методика малюнкової фрустрації С. Розенцвейга.
5. Методика «Ділові ситуації».
6. Тест гумористичних фраз.

Тема 7. Методика діагностики міжособових відносин.

1. Методики для діагностики особливостей сімейних відносин.
2. Діагностика міжособових відносин Т. Лірі.
3. Методика К. Томаса для оцінки способів реагування у міжособистісному конфлікті.
4. Соціометрія.

5. Методи навчання:

Лекція з елементами пояснення; проблемна лекція; лекція-демонстрація; демонстрація наочних матеріалів; виконання вправ; виконання практичного завдання;; самостійна робота.

6. Форми та методи контролю:

Поточний, тематичний, підсумковий контроль. Виконання практичного завдання; виконання вправи; розв'язання проблемної ситуації; письмове опитування; виконання індивідуального проєкту; оцінка результатів неформальної освіти.

Підсумковий контроль: екзамен.

7. Шкала оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)

65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література:

1. Большакова А.М. Психодіагностика: Конспект лекцій. Харків: ХДАК, 2018.
2. Галян І.М. Психодіагностика: навч. посібник. Київ : Академвидав, 2009
3. Приходько Ю.О. Психологічний словник-довідник: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. - К.: Каравела, 2012
4. Харцій О.М. Візуальна психодіагностика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. : (модул. варіант) - Львів: Магнолія 2006, 2012.

Допоміжна література:

5. Практикум по общей психологии / Под ред. А.И. Щербакова. – М.: Просвещение, 1990. – 285с.
6. Butcher J.N. MMPI-2 (Minnesota Multiphasic Personality Inventory-2): Manual for administration and scoring (2nd ed.) / J.N.Butcher, J.R.Graham, Y.S.BenPorath, A.Tellegen, W.G.Dahlstrom, B.Kaemmer. – Minneapolis, MN: University of Minnesota Press, 2001. – 200 p.
7. Frydenberg E. Beyond Coping. Meeting goals, visions and challenges / E. Frydenberg. – Oxford University Press, 2002. – 176 p.
8. Moos R. H. Life transitions and crises: A conceptual overview / R.H. Moos, J.A. Schaefer. – In R. H. Moos (Ed.), Coping with life crises: An integrated approach. –New York: Plenum, 1986. – P.28–33.

Інтернет-ресурси:

9. Пошукова система Google Scholar <http://scholar.google.com/>
10. Пошукова система Base <https://www.base-search.net/>
11. Система пошуку наукової інформації у відкритих архівах України (SSM) <https://oai.org.ua/>
12. Електронна бібліотека Наукова періодика України <http://www.irbisnbuv.gov.ua/>